

Stichting VPSG

advies en ondersteuning bij vragen rond
seksueel geweld, godsdienst en zingeving

JAARVERSLAG 2021

VOORWOORD Ik ga door...

2021 was een bewogen jaar voor de VPSG.

Door diverse wisselingen in bestuur en team, maar ook door de twee zware corona jaren werden we in oktober geconfronteerd met fundamentele vragen over de voortgangsmogelijkheden van de VPSG, terwijl het in het voorjaar nog zo zonnig leek – met een re-integrerende medewerkster, het toetreden van een nieuw bestuurslid en een groeiende ervaring en deskundigheid in het digitaal en telefonisch begeleiden van cliënten.

Dit is niet de eerste keer dat fundamentele vragen worden gesteld, maar het was wel onontkoombaar. Het is een open reflectieproces waarin wij veel vragen durven te stellen aan onszelf, waaronder de vraag: Gaan we door? De uitkomst openlatend. Vanuit vertrouwen.

Terwijl de doelstelling staat en de doelgroep zal blijven, vragen we ons af wat er nodig is om de komende jaren steun en advies te kunnen blijven geven. Een belangrijk ijkpunt hierbij is trouw aan de mensen met ervaring van seksueel misbruik die een beroep op ons doen en moeten kunnen doen.

We voelen ons schatplichtig aan onze voormoeders die het taboe doorbraken. We zien het belang van onze expertise als het gaat om geloof en zingeving bij traumaverwerking, en willen graag vanuit een verantwoord vertrouwen naar de toekomst toe keuzes maken.

We kregen in 2022 twee nieuwe bestuursleden die daarover mee willen denken. We houden de organisatie tegen het licht en zoeken eigentijds en 'out of the box' naar mogelijkheden. Het proces is nog gaande, de vraag staat nog. Tegelijk ging het werk door. U kunt daarover lezen in dit verslag.

Dank aan allen die ons vertrouwen in het werk van de VPSG deelden en delen, en mede mogelijk maken. Dat vertrouwen geeft ons de energie om het reflectieproces en de daarbij horende onzekerheden aan te gaan.

Namens de VPSG, Fieke Klaver, voorzitter

Missie

De VPSG biedt laagdrempelig levensbeschouwelijke begeleiding en voorlichting aan mensen die te maken hebben gehad met seksueel geweld. De VPSG draagt bij aan verwerking en het kunnen leven met trauma's.

Visie

Seksueel misbruik is een onrecht. Wij zijn er voor ieder die hulp nodig heeft bij de verwerking van seksueel geweldstrauma's. Met open aandacht voor vragen rond religie, spiritualiteit en zingeving.

Strategie

Het aanbod van de VPSG bestaat uit pastorale en levensbeschouwelijke counseling. In één op één gesprekken, per telefoon of e-mail en in groepswork. Door te luisteren en met symbolische en creatieve werkvormen helpen we gevoelens ordenen en eigenwaarde en veerkracht te herstellen.

Voorlichting

Hulpverleners en geloofsgemeenschappen informeren we actief over de mogelijkheden van de VPSG zodat ze gericht kunnen doorverwijzen of toegerust kunnen worden om zelf hulp te verlenen.

Inhoud Jaarverslag

Organisatie: pagina 2

Activiteiten: pagina 3

Teamwork: pagina 5

Financiën: pagina 6

Stichting VPSG

Advies en ondersteuning bij vragen
rond seksueel geweld, godsdienst en zingeving
Nieuwe Groenmarkt 8, 2011 TW Haarlem

Wij zijn aanwezig op dinsdag en woensdag van 10 tot 16
uur en bereikbaar via info@vpsg.nl en 023-5328222.

Websites: www.vpsg.nl en www.praaterover.vpsg.nl

Banknummer: NL 81 TRIO 0212 2657 17

Organisatie

Bestuur en medewerkers

Het bestuur van de VPSG bestond in 2020 uit onderstaande leden:

- Fieke (S.H.C) Klaver, voorzitter (sinds 2013).
- Marijke (M.) Beelen-Christophe, penningmeester en boekhouder (sinds 2015).
- Willemien (W.) Ruygrok, personeelszaken en aanspreekpunt voor medewerkers (sinds 2017) en tot 1 juni 2021.
- Henneke (H.) Berkhout, lid sinds 2019, tot 1 juni 2021.
- Anne-Claire Mulder, secretaris vanaf 1 juni

Het team van de VPSG bestond uit:

- Gezien van der Leest, coördinator, 0,44 fte, algehele coördinatie/ fondswerving, financiën en website
- Lianne Cluistra, projectcoördinator, 0,33 fte, ondersteunen projecten met PR/ project Gender en Religie/ digitale nieuwsbrieven en voorlichting. Lianne nam afscheid op 1 juni
- Mirjam Visser-Fuchs, counselor, 0,33 fte, counseling/ studiedagen/ Kom op Verhaaldagen
- Lien Daams, counselor, 0,33 fte, counseling/ project (on)breekbaar/ studiedagen
- Vrijwillig(st)ers: een achttal mensen hielp ons met allerlei klussen.

Financiën

Het jaarverslag, de jaarrekening en de begroting van 2021 werden besproken en goedgekeurd.

De intensieve fondswerving wierp zijn vruchten af; diverse fondsen en stichtingen hielpen ons met een bijdrage en een toezegging voor steun voor meer jaren. Ook werden nieuwe stichtingen gevonden die een bijdrage wilden leveren aan een project. Een dekkingsplan hielp de fondswerving in kaart te brengen. We kregen adviezen van Olga Vehmeier m.b.t. de aanpak van fondswerving.

We konden het jaar afsluiten met een positief saldo.

Personeelszaken

Vanuit het bestuur was aandacht voor de teamleden die grotendeels vanuit huis hun werk deden vanwege de Coronapandemie.

Organisatie

We namen afscheid van twee bestuursleden en een medewerkster. Dit voelde als een behoorlijke aderlating.

Gelukkig vonden we in Anne-Claire Mulder een nieuw lid, een extra bonus.

Voor de functie van Lianne Cluistra is nog niet naar een opvolgster gezocht.

In een vervolg op een *brainstorm* in 2020 over het beleid van de VPSG, gingen bestuur en team in november om de tafel, opnieuw begeleid door Julia Op 't Rood (www.juliaoptroot.nl) om na te denken over de toekomst van de VPSG. Hoe zien we met een klein bestuur en klein team de toekomst van de VPSG? De volgende vragen werden besproken: Wat is mogelijk? Alleen of met anderen? Wat is (daarvoor) nodig? Het jaar 2022 zal gebruikt worden om het geheel in kaart te brengen en besluiten te nemen over de koers.

Comité van aanbeveling

- dr. Anke Bisschops, supervisor, pastoraal psycholoog en docent; expert rond het thema seksueel (kinder)misbruik in de rooms-katholieke kerk
- prof. dr. Ruard Ganzevoort, hoogleraar Praktische Theologie en senator voor Groen Links in de Eerste Kamer
- mr. J.J.M. (Judith) Uitermark, rechter in de rechtbank Noord-Holland
- drs. Jos Wienen is burgemeester van de gemeente Haarlem
- drs. Christien Crouwel, Algemeen Secretaris van de Raad van Kerken in Nederland

Samenwerking met organisaties

Samenwerkingspartners in 2021 waren: Protestantse Theologische Universiteit en Vrije Universiteit in Amsterdam, Christelijke Hogeschool Ede, Oecumenische Vrouwensynode, werkgroep Hagar-Sarah, St. Kezban, Protestantse Kerk in Nederland, SMPR – Meldpunt seksueel misbruik in de kerk, Veilige Kerk, Doopsgezinde Gemeente in Haarlem, Protestantse Diaconie Haarlem, Antonius Gemeenschap Haarlem, Stem in de Stad Haarlem

Activiteiten

Covid-19 heeft grote invloed gehad op het werk van de VPSG, zowel op de manier van werken als op de activiteiten die voor 2021 waren gepland. Daardoor stond het jaar dus in het teken van aanpassen aan regels, voorschriften en inspelen op de mogelijkheden en hebben we vrijwel het hele jaar vanuit huis gewerkt.

Individuele counseling

Aandacht geven en een luisterend oor zijn kan op veel manieren en dankzij de mobiele telefoons voor de counselors konden zij toch goed bereikbaar blijven op dinsdag en woensdag. Ook via (beeld)bellen bleek intensiteit van de gesprekken mogelijk. Mensen waren heel blij met deze mogelijkheid tot contact en ondersteuning.

In de gesprekken bleek de onzekerheid veroorzaakt door Covid ook weer oude angsten, onzekerheid en gevoelens van machteloosheid op te roepen. De gesprekspartners gaven aan dat het contact erg belangrijk was nu gevoelens van eenzaamheid erg overheersend waren. Voor zeker 50 procent van de cliënten was er een regelrechte connectie tussen het omgaan met Covid en hun gevoel van eenzaamheid tijdens de periode van seksueel geweld.

In 2021 hadden we met 28 vrouwen en 2 mannen regelmatig contact. Het ging daarbij in totaal om 523 contactmomenten. Dat is iets minder dan vorig jaar, maar de e-mailcontacten zijn niet allemaal meegeteld. Daarnaast hadden we met 12 personen een incidenteel contact dat wil zeggen dat we met hen 1 tot 3 keer spraken en het contact weer af konden ronden. Soms betrof dit vragen voor doorverwijzing, soms ging het om een vraag of probleem dat in een paar gesprekken opgelost kon worden.

In 2021 klopten er 14 nieuwe mensen aan, ook werden er 14 contacten afgesloten.

Het aanbod van de VPSG is niet gericht op acuut misbruik maar trekt mensen die na hulpverlening en therapie nog zitten met 'traumaresten' en effecten daarvan. Ook onze specifieke aandacht voor geloof en zingeving maakt dat mensen aankloppen. Dit verklaart ook de leeftijdsopbouw van onze contacten.

Groepswork

Project Werkschriften Ik ga door – werken aan zingeving na seksueel misbruik

Dit project is gebaseerd op een 'doen een wens vraag' aan het team. De vele werkvormen wilden we hergebruiken in laagdrempelige werkschriften rond thema's die veel voorkomen in de spreekkamers.

Door Covid was het helaas niet mogelijk om het eerste werkschrift over *Schaamte en Schuld* een goede start te geven. Bijeenkomsten en trainingen moesten worden afgezegd. We hebben uiteindelijk een digitale pilot gedaan met een viertal mensen. Deze pilot, 'Samen over de drempel' was gericht op het beginnen met het werken met het schrift en het uitwerken van het thema 'Schaamte en Schuld'. Hoewel het digitaal werken ook ging werd met name het persoonlijke contact in de uitwisseling over beladen thema's gemist. In 2022 willen we opnieuw starten met 'Samen over de drempel'-bijeenkomsten. Een handreiking voor professionals die willen (gaan) werken met het werkschrift werd ontwikkeld door Marjoleine Vosselman. De handreiking is te downloaden van de VPSG-website.

2021	2020
30 personen:	31 personen:
28 vrouwen	30 vrouwen
2 mannen	1 man
523	561

Leeftijd:

20-30: 1
30-40: 6
40-50: 7
50-60: 7
60-70: 9

Een aantal citaten van deelnemers aan 'Over de drempel':
"Ik ervaar dagelijks de gevoelens van schuld en schaamte, terwijl ik weet dat wat mij is aangedaan niet mijn schuld is. De oefeningen zijn moeilijk maar door eraan te werken en met elkaar over te praten heeft het mij begrip voor mezelf gegeven en ervaar ik minder vaak de gevoelens van vooral schaamte."

De volgende stap in 2022 is een nieuw aanbod voor zowel professionals als individuele gebruikers en een op het werkschrift toegesneden webpagina.

In het kader van een minor Aanpak Huiselijk Geweld hebben drie studentes van de CHE (Christelijke Hogeschool Ede) – met het door ons ontwikkelde werkschrift als uitgangspunt en voorbeeld - een werkschrift ontworpen om jongeren te helpen zoeken naar (professionele) hulp na het doormaken van seksueel misbruik. Ze werden begeleid door Lien Daams en Gezien van der Leest. Er werd een mooi uitgevoerd project gemaakt waar we zeker mee verder kunnen.

'God en ik'

In september en oktober was het weer mogelijk om de cursus 'God in ik' live in Utrecht te geven. Met zeven vrouwen hebben Riëtte Beurmanjer en Mirjam Visser-Fuchs vier bijbelteksten onderzocht. Deze zijn gelezen, gedanst, getekend, geluisterd en geschreven. Wat zegt deze bijbeltekst over God, over jou, over de verhouding tussen God en jou? Wie is God? Wat heeft hij/zij met jou te maken en met jouw verhaal van seksueel misbruik of geweld?

Voor de begeleiders was het de grote uitdaging om ieders veiligheid te bewaken. Een belangrijke gedachte van de begeleiders was: wij doen niet mee met de dans. Wij, begeleiders, zitten als getuigen aan de rand. Getuigen die met een zachte blik kijken en mogen zien wat er ontstaat. Niet beoordelend, niet veroordelend, niet bespiedend. Wel geankerd, ademend, aanwezig.

En zo konden we de reis samen maken. Het was kwetsbaar. En het was mooi om te zien hoe lichaamswerk echt iets in beweging brengt; nieuwe vragen opwerpt; een ander perspectief geeft; iets echt laat doordringen. Het waren intensieve, mooie en kwetsbare bijeenkomsten met vaak verrassende inzichten.

De deelnemers hebben na afloop een reisverslag geschreven. Een aantal heeft de mogelijkheid aangegrepen om hierover nog in gesprek te gaan met Mirjam Visser-Fuchs. Bij sommige werd het een reeks gesprekken. We willen dit project graag volgend jaar opnieuw aanbieden.

Webinars

We hebben dit jaar zes keer overlegd met samenwerkingspartners (CHE, SMPR, PThU, Meldpunt misbruik kleine kerken, Veilige kerk) ter voorbereiding van de – online - studiedag op 26 mei 2021. Deze studiemiddag inclusief de lezingen en workshops werd vanuit de CHE in Ede digitaal ondersteund en mogelijk gemaakt. Het ging om een herhaling van de studiemiddag 'Samen door de woestijn' die in 2019 aan de PThU had plaatsgevonden uitgebreid met de workshops door docenten van de CHE. Mirjam Visser-Fuchs hield samen met Lien Daams de lezing. Daarnaast verzorgden Marjoleine Vosselman en Lien Daams twee drukbezochte workshops over het *Werkchrift Ik ga door. Over schuld en schaamte*. Er waren zo'n 100 deelnemers op deze studiemiddag.

Met deze samenwerkingspartners organiseerden we ook daarna nog regelmatig een webinar. Omdat we met deze onlineformule makkelijk veel mensen bereiken willen we ook de komende tijd regelmatig webinars over thema's rond seksueel geweld organiseren.

VOORLICHTING

#You Too

Lien Daams is in 2021 bij drie Webinars van #You Too aanwezig geweest om participanten te attenderen op het bestaan en de activiteiten van VPSG. #YouToo is een initiatief van twee jonge mensen die seksueel geweld onder de aandacht willen brengen bij veel mensen. Ze zoeken de verbinding tussen slachtoffers, ervaringsdeskundigen en omstanders, betrokkenen en professionals. De eerste twee bijeenkomsten was ze participierend deelnemer. De laatste bijeenkomst werd ze gevraagd als tafelgast om vanuit haar ervaring (ook in het werken met kinderen) het thema seksueel geweld en de verschillende aspecten daarvan te belichten.

Deze webinars zijn goed ontvangen.

KPV-training

Op 8 juni heeft Mirjam Visser-Fuchs een middag bij de opleiding Klinisch Pastorale Vorming (KPV) in Nijmegen een training gegeven over verschillende aspecten waar slachtoffers van seksueel misbruik tegenaan lopen. De deelnemers waren zeer geïnteresseerd en betrokken en hebben veel praktijkverhalen ingebracht waardoor de relevantie van het thema duidelijk werd.

Adempauze

De VPSG doet mee in organisatie en uitvoering van het Adempauze en Vredesgebed in de Groenmarktkerk in Haarlem. Dit middaggebed is met aanpassingen het hele coronajaar zoveel mogelijk doorgegaan. Veel mensen hadden juist extra behoefte om even bij elkaar te zijn in stilte of zich te bezinnen.

Teamwork

De team SKYPE op de dinsdagochtend vormde in 2021 het belangrijkste teammoment. Het gaf in deze COVID-19 periode de mogelijkheid om elkaar te zien en te spreken. Naarmate het jaar vorderde werd het gemis van het eenvoudige even vragen 'Hoe is je gesprek gegaan?' of 'Wat ik je even wilde vertellen' groter.

De teamvergaderingen werden sporadisch gehouden en gingen dankzij de geleerde CONSENT methode ook digitaal heel gestructureerd.

Lianne Cluistra re-integreerde na een lange afwezigheid vanwege ziekte. In die tijd ontdekte ze ook dat ze graag zich verder op hulpverlening van jongeren wilde gaan richten en daarvoor een nieuwe opleiding wilde gaan volgen. In augustus namen we met een lunch en ritueel afscheid van elkaar.

In november organiseerden we een teamtraining met het *Werkschrift Ik ga door – over schaamte en schuld*.

Marjoleine Vosselman en Lien Daams brachten hun ervaring met de pilot in en we deden een aantal oefeningen uit het schrift en bespraken die. Ook bespraken we de inhoud van het concept voor de Handreiking voor het werken met het schrift. Het was leerzaam en nuttig en was voor ons weer een heilzame ervaring om bij elkaar te zijn en samen te werken en te praten.

Deskundigheidsbevordering

Voor de counselors is de cursus *Trauma en geestelijke zorg* een must. Zowel Mirjam als Lien volgden de cursus die deels digitaal en deels life was.

Mirjam:

“De bijeenkomsten waren heel inspirerend. Het thema trauma werd in verschillende contexten onderzocht en vanuit verschillende perspectieven belicht. Thema's waren o.a. trauma, levensloop en identiteit, ouderdom, geweld en religie, geweld in gezinnen en posttraumatische spiritualiteit. Het heeft mijn blik op het thema trauma zeker vergroot en verrijkt en ik vond ook de kleine groep medestudenten waar ik een paar keer tussendoor mee contact had, heel waardevol”.

Lien:

“De open blik waarmee gekeken wordt in deze cursus naar “lijden van mensen”. De vele handreikingen die gegeven zijn om als reisgenoot naast iemand te staan. Wat mij bijzonder geraakt heeft is de open, haast neutrale, manier waarop Ruard (Ganzevoort) thema's benoemt en aan de orde brengt.

Waar ik mij tijdens de dag levensloop en identiteit extra bewust van werd is dat je kunt helpen de eigen identiteit te vinden en te definiëren van iemand die je begeleidt. Het belang en het geschenk van reisgenoot mogen zijn. Ik ben gesterkt in mijn zoektocht samen met mensen naar hun ego – ideaal. Wie had je willen zijn? (Rauwe) Rouw benoemen die ervaren wordt bij gevoelens die er zijn omdat ze dit ideaal (nog) niet bereikt hebben. Hoe de traumatische ervaring hen hierin tot op heden heeft gehinderd; hoe het ze vaardigheden heeft gebracht. Als hulpverlener wil ik samen op zoek naar wie ze NU willen zijn ook met de traumatische ervaringen. Zoeken naar krachtbronnen.

De autobiografische notities doorspreken met een collega studiegenoot vond ik een verrijkend onderdeel. Ik werd mij nog meer bewust dat in ieder verhaal ankers zitten die maken dat een persoon overleeft en dealt met hetgeen gebeurd is op een eigen unieke manier”.

In 2021 rondde Mirjam de opleiding PGT-practitioner af (Post Traumatische Groei). Het hoopvolle perspectief dat er niet alleen ellende na trauma volgt, maar het ook mogelijk is een nieuw perspectief op het leven te ontwikkelen en hierin je krachten en kwaliteiten te ontdekken, helpt haar zeer om pastoranten te begeleiden. Ook omdat hierin vaak vragen rondom zingeving ter sprake komen.

Lien heeft in 2021 supervisie en meerdere intervisiebijeenkomsten gevolgd vanuit de beroepsvereniging ABvC als Registercounselor ABvC® (Algemene Beroepsvereniging voor Counseling)

Lien volgde op 23 april een online studiedag over macht van ambtsdrager en leidinggevende en de valkuilen rond seksueel misbruik in de kerkelijke gemeente getiteld: 'Macht dat komt bij ons in de kerk niet voor'. Deze videoconferentie was georganiseerd door het IBO-SMPR (met ondersteuning van de PThU) om inzicht te krijgen in de vele aspecten van macht organiseerde)

Lien: "Het gaf mij wat meer inzicht in de geloofsgemeenschap als complexe machtsconstellatie waarbinnen diverse machtsmechanismen een rol spelen. Het verhaal van slachtoffers van seksueel misbruik in een pastorale relatie raakt vaak ondergesneeuwd in de vele (vaak botsende) belangen binnen de geloofsgemeenschap. Tijdens deze middag is erover gesproken hoe dat te doorbreken".

Financiën

Ook dit jaar konden een aantal projecten niet (of deels) konden doorgaan vanwege Covid-19. De reserves voor de projecten zijn dan ook allemaal intact gebleven. Wanneer er in 2021 al wel kosten zijn gemaakt ten behoeve van een project dat pas in 2022 wordt gerealiseerd, dan zijn die (minimale) kosten opgenomen in de resultaten van 2021.

Zoals het zich nu laat aanzien, zullen wij in 2022 met de projecten '*Werkscrift Ik ga door – Werken aan zingeving na seksueel geweld*', '*Stem vinden*' en '*God en ik*' aan de gang kunnen.

In oktober zag het er naar uit dat wij in de rode cijfers zouden eindigen, maar gelukkig hebben wij 2021 dankzij gulle giften toch met een positief saldo kunnen afsluiten.

De Stichting VPSG kreeg in 2021 ruim 85.000 euro van fondsen, stichtingen en kerken voor algemene en specifieke activiteiten.

We willen met name bedanken: Fonds tot den Predikdienst VDG Haarlem, Vrouwen van Bethanië Utrecht, Protestantse Diaconie Haarlem, Sint Jacobs Godshuis, de Nederlandse Graalbeweging, Lutherse Diaconie Amsterdam, RK stichting het Maagdenhuis, Missionarissen van het Heilig Hart, Hulpactie Haarlem, ISCC Haarlem, PCI BOAZ Haarlem, Doopsgezind Fonds Ziekenverpleging Haarlem, Dr. C. J. Vaillantfonds en het Maria Strootfonds. Ook hebben we een trouwe groep donateurs. Zonder al deze bijdragen zouden we ons werk niet kunnen blijven doen en we zijn erg blij met en dankbaar voor deze blijken van ondersteuning van ons werk.

Alle informatie betreffende de jaarrekening is te vinden op onze website www.vpsg.nl

